

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wydział Zarządzania, Informatyki i Finansów
Katedra Inwestycji Finansowych i Zarządzania Ryzykiem

BEATA ŁUBIŃSKA

**Zarządzanie aktywami i zobowiązaniami w warunkach ryzyka stopy
procentowej i ryzyka płynności – model decyzyjny**

Rozprawa doktorska

Promotor:

Prof. dr hab. Krzysztof Jajuga

Wrocław 2018

Celem rozprawy doktorskiej jest określenie optymalnej struktury aktywów i pasywów księgi bankowej w warunkach ryzyka. Analizę przeprowadza się poprzez zastosowanie optymalizacji, przy czym warunki ryzyka determinowane są przez miary ryzyka stopy procentowej i miary ekspozycji na ryzyko płynności banku komercyjnego. Kryteria optymalizacji mają na celu uzyskanie określonej struktury aktywów i pasywów podlegających ustalonym ograniczeniom, które określają ekspozycję progową w zakresie ryzyka stopy procentowej i ryzyka płynności banku. Ograniczenia są zdefiniowane poprzez określenie wskaźników ryzyka stopy procentowej i ekspozycji na ryzyko płynności oraz określenie ich pożądanego poziomu.

Autor proponuje model decyzyjny jako efekt zastosowania zintegrowanego podejścia do zarządzania ryzykiem finansowym w księdze bankowej. Wdrożenie modelu zapewnia wymierne korzyści pod względem wpływu ekonomicznego na rachunek zysków i strat oraz ogólną poprawę wskaźników wykorzystywanych do pomiaru ekspozycji na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, płynności i ryzyko finansowania.

Wynik badań prowadzi do obliczenia wag w portfelu aktywów i struktury finansowania, które opierają się na apetycie na ryzyko banku w zakresie wyżej wymienionych kategorii ryzyka.

Rozprawa rozważa 3 główne hipotezy. Pierwsza z nich stwierdza, że istnieje korzyść ekonomiczna, zarówno pod względem wzrostu dochodów ze strony aktywów, jak i oszczędności wynikających ze zmniejszenia kosztów finansowania. Druga hipoteza głosi, że zastosowanie optymalizacji usprawnia zarządzanie portfelem bankowym w ramach ryzyka stopy procentowej i ryzyka płynności poprzez wskazanie docelowej pozycji banku, zarówno po stronie aktywów, jak i pasywów. Trzeci stwierdza, że wrażliwość modelu decyzyjnego zależy w dużej mierze od założeń dotyczących zachowania klientów. Oznacza to, że banki komercyjne są "zależne od modelu", co zostało przeanalizowane w pracy.

Hipotezy te zostały przetestowane głównie poprzez wyznaczenie docelowej struktury księgi bankowej. Po określeniu takiej struktury, rozprawa analizuje wpływ ekonomiczny i wrażliwość wyliczonych wag na różne scenariusze zewnętrzne i wewnętrzne, które zostały sformułowane w celu analizy ryzyka modelu.

Praca obejmuje przegląd głównych koncepcji zarządzania aktywami i pasywami w banku komercyjnym wraz z prezentacją istniejących technik pomiaru i ograniczania ryzyka stopy procentowej i ryzyka płynności. Biorąc pod uwagę znaczny stopień niepewności zawarty w księdze bankowej wynikającej z zachowania klientów, omówiono niektóre metody ujmowania depozytów nieposiadających terminów zapadalności (od strony pasywnej) oraz kredytów z opcją wcześniejszego wykupu (od strony aktywów).

Wkład w tej pracy polega na zastosowaniu zintegrowanego spojrzenia na księgę bankową, tak aby jej dochodowość była zmaksymalizowana, a jej ekspozycja na ryzyko była zgodna z apetytem na ryzyko banku. Proponowane podejście można zastosować do banków komercyjnych zlokalizowanych w różnych krajach.

Lubimśke Beate